

POŽÁRŮ V DOMÁCNOSTECH PŘIBÝVÁ

Statistické údaje jednoznačně dokládají, že **požáry v soukromých domácnostech mají vůbec nejtragičtější následky**. Každý rok při nich zemřou desítky lidí, zraněny jsou další stovky osob a způsobené škody dosahují stamilionů korun. V roce 2010 došlo Pardubickým kraji v domácnostech ke 141 požárům z celkového počtu 617, při požárech zemřelo celkem 5 osob ve věku od 15 do 60 let. Na požárech v domácnosti má lví podíl lidská neopatrnost. Je bohužel nejčastější příčinou požárů v domácnostech, v roce 2010 se podílela na celkem 104 požárech (17 % z celkového počtu požárů).

Mezi nejčastější příčiny těchto požárů patří **nedbalost při kouření nebo zacházení s otevřeným ohněm v domácnostech** - ať již se jedná o zapomenuté jídlo na sporáku, nevhodně odložené nedopalky cigaret, svíčky ponechané bez dozoru v blízkosti hořlavé látky nebo užití benzínu při zapalování v kamnech. Jednou z příčin vysokého počtu úmrtí při požárech je také **neopatrnost lidí při vytápění svých domovů**. Při provozu topidel lidé ne vždy dodržují potřebná bezpečnostní pravidla, mnohdy zanedbávají údržbu topidel a kouřovodů. Jednotky požární ochrany tak během topné sezóny častěji vyjíždějí k požárům komínů, střech, zařízení k topení nebo nevhodně uskladněných topiv.

Domácnosti jsou v současnosti doslova **přeplněny vybavením z materiálů, které se snadno vznítí a rychle hoří**, přičemž dochází k úniku velkého množství vysoce toxického kouře (např. čalouněný nábytek, matrace, bytové textilie). Pokud zde dojde ke vzniku požáru, tak je velká pravděpodobnost, že škody budou vyšší a roste i riziko zranění či dokonce úmrtí. Vysoký počet požárů v objektech pro bydlení obecně souvisí i s tím, že se **lidé cítí doma v bezpečí a podceňují drobné nehody**, byť i ty mohou vést ke vzniku požáru. I nevhodně odložená cigareta či svíčka ponechaná na okamžik bez dozoru dokáže proměnit byt v hořící past naplněnou toxickými zplodinami hoření. Nebezpečí může vyplynout i z běžných činností v domácnosti jako je hra dětí, vaření, kutilství apod. Pak zbývá jen málo času na záchranu a hasiči mnohdy v doutnající domácnosti naleznou již jen bezvládnou osobu, které není pomoci.

Nejčastější příčiny tragických požárů v domácnostech:

- **Kouření**
- **Nesprávná obsluha topidla**
- **Používání otevřeného ohně k osvětlování, rozehvívání**

Z Vaší domácnosti se může v okamžiku stát zakouřená a rozžhavená smrtící past. To, zda se i Vy stanete obětí, záleží hlavně na Vás.

Proto:

- Instalujte a užívejte tepelné a jiné spotřebiče v souladu s průvodní dokumentací výrobce.
- Nenechávejte bez dozoru otevřený plamen plynového sporáku, krbu a dbejte zvýšené opatrnosti při vaření, aby nedocházelo ke vznícení připravovaných potravin.
- S otevřeným ohněm zbytečně neriskujte. Zdroje otevřeného ohně jako jsou svíčky nebo teplomet nenechte hořet bez dozoru, umístěte je tak, aby nemohly zapálit materiály v okolí.
- Při kouření cigaret a odhazování nedopalků do odpadkových košů dbejte na dokonalé uhašení nedopalků cigaret, pozor na pokládání cigaret na hořlavý materiál. Velmi nebezpečné je pak kouření v posteli, zvláště pokud jste pod vlivem alkoholu nebo jiných drog.
- Nechejte si pravidelně čistit a kontrolovat komíny. Kouřovody a topidla udržujte v řádném technickém stavu.
- Žhavý popel ukládejte na bezpečné místo, nejlépe do nehořlavých nádob.

- Užívejte výhradně topiva pro dané topidlo určené, nezapalujte pomocí vysoce hořlavých látek (např. benzínu) a netopte např. odpady, plasty apod. Neumísťujte do blízkosti topidel žádné hořlavé látky, jinak hrozí vznik požáru vlivem sálavého tepla. Bezpečná vzdálenost by měla být stanovena v návodech použití - pokud není k dispozici, lze pak využít přílohu č. 8 vyhlášky č. 23/2008 Sb., kde jsou stanoveny bezpečné vzdálenosti různých spotřebičů od hořlavých hmot.
- Zamezte přístupu dětí k možným zdrojům otevřeného ohně, zápalkám, zapalovačům, apod. Udělejte si čas a vysvětlete jim, že oheň je dobrý sluha, ale zlý pán ! Poučte své děti o nebezpečí vzniku požáru.
- Nedávejte svým dětem negativní příklad při porušování zákazů a příkazů např. kouřením, rozděláváním ohňů v přírodě, vypalováním trávy a pálením klestí.
- Udržujte dobrý technický stav zdrojů vody, hasicích přístrojů (případně jiných zařízení určených pro hašení požárů).
- Znejte umístění a použití přenosných hasicích přístrojů a nástěnných hydrantů.
- Hlavní vypínače elektrického proudu, uzávěry vody a plynu musí být řádně označené a přístupné.
- Udržujte dobrý technický stav zařízení (včetně rozvodů el. energie, plynu, topidel).
- Udržujte v řádném stavu elektroinstalace, elektrické spotřebiče, kryty na osvětlovacích tělesech, pohyblivá šňurová vedení atd.
- Udržujte pořádek a čistotu na půdách a ve sklepích.
- Chodby, schodiště, únikové cesty a východy udržujte volné k evakuaci osob, materiálu či vedení hasebního zásahu.
- Skladujte hořlavé, výbušné a toxické látky pouze v určených množstvích a prostorách, mimo společné prostory obytných domů. Opatrně nakládejte s hořlavými kapalinami (benzín, nafta, barvy apod.)
- Řádně a bezpečně ukládejte hořlavý materiál a látky mající sklon k samovznícení (např. seno, bavlna, uhlí).
- Když opouštíte domov, nezapomeňte zhasnout světla, vypnout elektrické spotřebiče, vypnout elektrický nebo plynový sporák, uhasit otevřený oheň (krb), zastavit vodu. Ujistěte se, že jsou zavřena okna a dveře.

Nejzáradnější jsou požáry v noci, kdy lidé v objektech spí a není nikdo, kdo by si požáru včas všiml.

Tři ze čtyř obětí požárů neuhoří, ale zemřou kvůli nadýchání se toxických zplodin hoření vznikajících při požáru. Zejména v noci tak na nás číhá nebezpečí, protože kouř je rychlejší a tišší než oheň a již dvě nebo tři nadechnutí bývají smrtelná.

Jednou z cest, jak preventivně předejít vzniku ničivého požáru, je vybavit si domácnost **autonomními "hlásiči požáru,"** které včas detekují vznikající požár a akustickým signálem na ně upozorní. Lidé pak mají mnohem větší šanci situaci včas vyřešit - zavolat hasiče, příp. opustit ohrožený prostor. Tyto hlásiče tak mohou zachránit lidské životy - navíc jejich cena není nikterak vysoká.

Kromě jednoduchého zařízení k rychlému zjištění vzniklého požáru (autonomní "hlásiče požáru", detektory plynu apod.) je vhodné si domácnost vybavit také **prostředky pro hašení** (např. přenosný hasicí přístroj nebo hasicí sprej), určitě se rovněž vyplatí koupit si zařízení a vybavení s **lepšími požárně bezpečnostními vlastnostmi (materiál s nižším stupněm hořlavosti).**

Dodržovat základní bezpečnostní pravidla a přijmout opatření, která omezují riziko vzniku požáru v domácnosti, nestačí. Každý vlastník objektu by měl zároveň pečovat také o řádný technický stav stavby včetně technických zařízení.

V bytových domech by měly být chodby, schodiště, únikové cesty a východy volné k evakuaci osob, materiálu či vedení hasebního zásahu. V těchto objektech by měly být

umístěny např. funkční a snadno dostupné hasicí přístroje, zařízení pro zásobování požární vodou (např. nástěnné hydranty) apod. Základní povinnosti v oblasti požární ochrany stanoví zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb a další právní předpisy.

Když přece jen dojde k požáru, snažte se v první řadě zachovat klid a nepodlehnout panice. Nejdříve chraňte život a zdraví, teprve potom majetek.

- Jestliže je to možné, snažte se požár uhasit nebo alespoň zabránit jeho dalšímu šíření. Využijte hasicí přístroje, hydrant na chodbě, kusy látek (z neumělých vláken) apod., dávejte si přitom pozor, aby vám oheň nezatarasil únikovou cestu. Pamatujte ale, že lidské zdraví je vždy cennější než majetek a rozhodně se nepokoušejte požár zlikvidovat za každou cenu sami.
- Požár co nejdříve oznamte hasičům prostřednictvím tísňové linky 150 či 112. Při ohlášení vždy nejdříve uveďte, co se stalo, kde k tomu došlo, zmiňte také důležité okolnosti které mohou napomoci či naopak zkomplikovat zásah záchranářů. Poté uveďte své jméno a přímý kontakt na sebe. Důsledně se řiďte se pokyny operátora tísňové linky.
- Pokud se v hořícím objektu nachází více osob, varujte je a snažte se jim pomoci (zejména dětem, starším a nemohoucím osobám).
- Při pohybu v zakouřeném prostoru si dávejte pozor, abyste se nenadýchali toxických zplodin hoření, držte se při zemi a dýchací cesty si chraňte navlhčenou rouškou z textilie (stačí kapesník).
- Hořící objekt co nejrychleji opusťte a přesuňte se do bezpečné vzdálenosti. Buďte připraveni poskytnout pomoc zasahujícím hasičům.

Pamatujte, že investovat do zabezpečení své domácnosti z hlediska požární ochrany se zcela jistě vyplatí. Chráníte si tak nejen svůj život a zdraví, ale i majetek, případný požár totiž dokáže snadno způsobit mnohem větší škody než jsou stokorunové investice do hasicího přístroje nebo "hlásiče požáru."

Uvědomte si, že požár ve vaší domácnosti vás může nejen zabít nebo zranit, ale také připravit o vaše věci. Oheň a kouř dokáže zničit vaše důležité dokumenty, osobní doklady, oblíbené předměty, oblečení na které jste zvyklí, pohodlí a dobrou náladu.

Náhled do současné statistiky požárů:

Výjezdová jednotka Sboru dobrovolných hasičů v Poličce dne 13. dubna 2011 zasahovala při požáru bytu v panelovém domě na ulici M. Bureše v Poličce. Díky včasnému ohlášení události se podařilo zabránit neštěstí.

Alena Cejpková